

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
02.02.2023

Sak:

Endelig fordeling av budsjett for 2023

Innstilling til vedtak:

Endelig fordeling av budsjetttrammer for 2023 vedtas som foreslått i dette saksfremlegget med vedlegg.

Bakgrunn:

Universitetsstyret vedtok en foreløpig fordeling av årets bevilgning i styremøtet 30.9.2023. I denne saken legger rektor frem sak om endelig fordeling av budsjetttrammer for 2023. Forslaget tar utgangspunkt i statsbudsjettet for 2023 etter vedtak i Stortinget, og mottatt tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet (KD) (se egen sak for styret). I samsvar med styrets signaler har rektor lagt til grunn at universitetets interne fordeling av budsjetttrammer skal være innenfor årets tildelte budsjetttramme fra KD. Dette har vært et overordnet prinsipp ved utarbeidelse av forslaget til endelig fordeling.

Hovedtall 2023

For 2023 mottar UiT Norges arktiske universitet 3,806 mrd. kroner over kapittel 260, post 50, fra KD. Rammeøkningen er samlet på 158,7 mill. kroner, som tilsvarer en økning på 4,4 % sammenlignet med 2022. Korrigert for prisjusteringen på 3 % som KD har fastsatt, gir dette en beregnet realvekst på 1,4 % fra 2022 til 2023.

Saldert budsjett 2022	3 647 822
Prisjustering 3%	109 435
Inndekning satsinger	-20 395
Endrede reisevaner	-21 771
Korreksjon premiemodell pensjon	-214
Studieavgift utenfor EØS	-5 216
Studieplasser 2019-2023	33 716
Overtakelse Nordland kunst- og filmhøyskole	12 200
Resultatbasert uttelling åpen ramme	32 266
Resultatbasert uttelling lukket ramme	18 710
Budsjett 2023	3 806 533

Tabell 1: Rammebevilgning 2023 fra KD vedtatt i Stortinget. Tall i 1000 kroner.

Ved foreløpig fordeling ble budsjettrammen beregnet til å være 3,825 mrd. kroner (jf. tabell 2), som er differanse på 19,4 mill. kroner fra faktisk bevilgning fra KD. Differansen skyldes i hovedsak at det ikke trappes opp et nytt kull av studieplasser fra Utdanningsløftet 2020, samt at satsen for prisvekst er lavere (-0,3 %). UiT fikk reduksjoner i bevilgning på totalt 47,6 mill. kroner, men disse var i stor grad hensyntatt gjennom et estimat i foreløpig fordeling. Den samlede størrelsen på reduksjoner i statsbudsjettet er 724 tusen kroner høyere enn estimatet. I tillegg mottok universitetet 30 nye studieplasser i medisin som ikke var inkludert ved beregning av rammen.

Oppsummering foreløpig og endelig budsjettfordeling for 2023	
Foreløpig budsjettfordeling: beregnet ramme	3 825 743
Foreløpig budsjettfordeling: fordelt ramme	3 846 394
Endelig budsjettfordeling: fordelt ramme	3 806 533

Tabell 2: Oppsummering av foreløpig og endelig budsjettfordeling for 2023, i 1000 kroner

Tabell 2 viser at det foreslås å fordele 39,9 mill. kroner mindre i endelig budsjettfordeling sammenlignet med den foreløpige. Dette er nødvendig for å ha en intern budsjettfordeling som samsvarer med tildelt bevilgningsramme fra KD. For de interne enhetene bør den nedjusterte fordelingen være et signal om aktivitetsnivået fra tidligere år ikke kan opprettholdes. Det må planlegges med et aktivitetsnivå basert på de rammer som fremkommer i saken.

Endringer innarbeidet i endelig budsjettfordeling

○ *Reduksjon av prisvekst fra 3,3 % til 3 %*

Ved estimering av prisveksten legger universitetet til grunn et forsiktighetsprinsipp, men for 2023 ble estimatet likevel satt høyere enn satsen som ble benyttet i statsbudsjettet.

Prinsipielt bør prisveksten fra foreløpig fordeling være gjeldende for å gi forutsigbarhet til enhetene ved planlegging av neste års aktivitetsnivå. Imidlertid ser rektor det som nødvendig å justere prisveksten i henhold til statsbudsjettet for å unngå å tildele midler utover rammen fra KD. Justeringen innebærer også at satsene i åpen og lukket ramme er oppdatert i henhold til statsbudsjettet.

Satsene for internhusleien er satt med den estimerte prisveksten på 3,3 %, og rektor foreslår å beholde disse. Statsbygg, som eier enkelte av universitetets bygg, har lagt til grunn en prisstigning på 6,5 %, og derfor bør det unngås å nedjustere internhusleiesatsene. Enhetene vil motta den samme husleiekompensasjon på 85 % i basisfordelingen, og vil dermed ikke komme dårligere ut ved at satsene forblir uendret.

○ *Redusert fordeling av midler til reserven*

I foreløpig budsjettfordeling ble det lagt til grunn at 10,7 mill. kroner skulle fordeles til reserven, men i endelig fordeling reduseres fordelingen til 3,7 mill. som et grep for å ikke overstige rammen fra KD. Reserven har ved årsslutt 2022 en saldo tilnærmet null og dermed er det et visst risiko forbundet med uforutsette hendelser eller at ukjente forpliktelser inntreffer. Rektor foreslår å ta ned risikoen med å omdisponere deler av fjorårets resultat (avsetninger) til reserven.

- *Fond for strategisk utvikling: kompensasjon for stopp i opptrapping av studieplasser fra Utdanningsløftet 2020, og tildeling til Skrivesenteret UiT*

I statsbudsjettet for 2023 ble det vedtatt å ikke trappe opp nye kull for studieplassene fra Utdanningsløftet 2020. Universitetene vil motta finansiering for at de tre oppstartede kullene (2020-2022) skal gå ferdig løpene og deretter vil regjeringen trekke ut midlene.

Stopp i opptrapping medfører at UiT ikke vil motta halvårsvirkningen for et nytt kull i 2023. Rektor foreslår å tildele disse midlene til fakultetene som en engangstildeling, merket som omstillingsmidler. Dette for at fakultetene skal igangsette nødvendige omstillinger i forbindelse med at de tre oppstartede kullene skal utfases. I den forbindelse bør det fremheves at UiT og fakultetene selv styrer egen studieportefølje og opptak, og man kan derfor velge å ta opp et nytt kull med studieplasser fra utdanningsløftet. Konsekvensen blir at fakultetene da må innrette seg på å finansiere studieløpet til kullet selv, istedenfor å motta basisfinansieringen fra KD.

Kompensasjonsbeløpet til fakultetene er på 12,084 mill. kroner og utgjør 75 % av opptrappingsmidlene som universitetet ville mottatt fra KD, med slik fordeling:

Fakultet	Beløp
Helsefak	2 305
NT-fak	3 137
HSL-fak	2 435
BFE-fak	2 177
Jurfak	554
IVT-fak	1 476
Totalt	12 084

Tabell 3: Kompensasjon Utdanningsløftet 2020 per fakultet. Tall i 1000 kroner.

Etter styrebehandlingen av kostnadsrammen til UiT Talent for 2023 (S 42/22), er det avklart at det vil være tilgjengelige midler i fondet for å dekke denne kompensasjonen, som rektor er gitt fullmakt til å fordele.

I tillegg til kompensasjon for Utdanningsløftet 2020, legger rektor til grunn at det over Fond for strategisk utvikling skal tildeles 1,85 mill. kroner til Universitetsbiblioteket (UB) for Skrivesenteret UiT. UB mottok denne tildelingen i 2022, og rektor ser behov for at tiltaket videreføres for 2023. Skrivesenteret gir et viktig tilbud til universitetets studenter.

Beløpene overføres fra Fond for strategisk utvikling. I vedlegg 1 er det utarbeidet en overordnet oversikt over forpliktelsene til Fond for strategisk utvikling.

- *Fond for strategisk utvikling: redusert tildeling*

Ifølge budsjettfordelingsmodellen skal det settes av et årlig beløp til Fond for strategisk utvikling, som utgjør 4,7 % av bevilgningsrammen fra KD over kapittel 260, post 50. For 2023 er beløpet på 178,9 mill. kroner.

Som et tiltak for å tilpasse fordelingen til årets tildeling fra KD, foreslår rektor å redusere tildelingen til fondet med 6,9 mill. kroner. Det vil innebærer at det for 2023 settes av et beløp som tilsvarer 4,5 % av bevilgningsrammen i stedet for 4,7 %. Størrelsen på reduksjonen er satt slik at fondet skal ha tilstrekkelig med midler til å dekke alle forpliktelser for 2023 (det

vises til oversikt i vedlegg 1). Imidlertid vil en redusert tildeling medføre at det ikke er mulig å prioritere eventuelle nye strategiske tiltak som det ikke allerede er satt av midler til.

○ *Saldering mot rammene til enhetene*

Følgende tiltak er så langt redegjort for: redusere prisvekst, redusert fordeling til reserven, dekke kompensasjon utdanningsløftet over Fond for strategisk utvikling, samt redusere tildeling til Fond for strategisk utvikling.

Etter disse tiltakene har universitetet en fordeling som overstiger rammen fra KD med 7,9 mill. kroner. Dette er inkludert nye endringer i generell og spesiell basisfordeling som gjennomgås nedenfor. Ifølge rektors vurderinger er det ikke flere grep som kan gjennomføres i budsjettfordelingen uten at det vil medføre for stor risiko for å begrense eller stoppe aktivitet som det er planlagt å igangsette. Da gjenstår det en saldering, som i prinsippet enten kan gjøres mot sentral reserve eller mot rammene til enhetene.

Rektor ønsker å ikke foreta en saldering mot reserven, fordi det ikke vil være i overensstemmelse med det overordnede prinsippet om å fordele budsjetttrammer innenfor tildelt bevilgning fra KD. I tillegg har reserven, som tidligere nevnt, en saldo tilnærmet null ved årsslutt 2022 og en saldering vil dermed medføre negative avsetninger. Rektors forslag er derfor saldering mot rammene til fakultetene og enhetene.

Ulempen er at slik saldering, samt reduksjonen av kompensasjon for prisvekst, fører til at forskjellen fra foreløpig budsjettfordeling blir større. Enhetenes budsjettprosesser har basert seg på foreløpig fordeling, som dermed blir et mindre egnet utgangspunkt for planlagt aktivitet. Salderingen foreslås gjort etter en nøkkel basert på enhetenes relative andel av generell basistildeling, med halv virkning for enheter som ikke har resultatfinansiering. Videre håndteres salderingen som en engangsreduksjon for enhetene, og ikke som de vedvarende reduksjonene som universitetet har fått fra KD.

Fakultet/enhet	Saldering mot ramme
Helsefak	-2 348
NT-fak	-867
HSL-fak	-1 482
BFE-fak	-780
UMAK	-477
Jurfak	-229
IVT-fak	-574
Administrasjonen	-905
UB	-221
Avd. bygg & eiendom	-6
Totalt	-7 890

Tabell 4: Saldering mot ramme per fakultet/enhet. Tall i 1000 kroner.

○ *Håndtering av reduserte bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet*

I statsbudsjettet for 2023 fikk UiT tre større reduksjoner i bevilgning. Det var inndekning satsinger (20,4 mill. kroner), endrede reisevaner (21,8 mill. kroner) og studieavgift utenfor EØS (5,2 mill. kroner).

Reduksjonen som følge av *Inndekning satsinger* har KD fordelt til institusjonene etter andel av saldert budsjett for 2022, og her er det kun ordinær fordelingsnøkkel som fremstår som passende for UiTs viderefordeling internt. Det vil si enhetenes relative andel av generell basistildeling, med halv virkning for enhetene som ikke har resultatfinansiering. Ved reduksjonen *Endrede reisevaner* har KD tatt utgangspunkt i 13 % av reiseutgiftene til hver institusjon i 2019. Rektor mener dette bør betraktes som en ordinær reduksjon og at det derfor ikke er hensiktsmessig å ta utgangspunkt i reisekostnadene. Rektor foreslår at ordinær fordelingsnøkkel også brukes for endrede reisevaner.

Studieavgift utenfor EØS er fordelt av KD basert på et anslag av økte inntekter fra studieavgift, der denne minst skal være kostnadsdekkende. Utgangspunktet er antall registrerte studenter på universitetene med statsborgerskap utenfor EØS/Sveits, og deretter legges det til grunn at tallet reduseres med 70 %. For denne reduksjonen foreslår rektor å benytte en målrettet nøkkel som tar utgangspunkt i antall internasjonale studenter (fordelingsnøkkelens omtales nærmere i vedlegg 1).

○ *Nye spesielle tildelinger*

Ved endelig budsjettfordeling foreslås det fire nye spesielle tildelinger, jf. tabell 5. Disse omtales ytterligere i vedlegg 1.

Fakultet/enhet	Tiltak	Beløp
Avsetning til senere fordeling	Studieplasser i forbindelse med krigen i Ukraina	1 968
BEA/Felles infrastruktur	Tilleggstjenester: Servicetorgene kontorrekvisita	311
NT-fak	Stilling TASIC	748
Helsefak	Starttildeling (25 %) 30 nye studieplasser medisin	1 025

Tabell 5: Nye spesielle tildelinger. Tall i 1000 kroner.

○ *Nye endringer i generell basis/permanente endringer*

Beskrivelse	Effekt
Overføring av historiske rekrutteringsstillinger til poolen: UMAK har en historisk stilling som skal inngå i poolen av rekrutteringsstillinger for 2023 (S 2/21) Ble ikke gjort i foreløpig budsjettfordeling.	-685
Overføring av ansatt: En stilling (748 tusen kroner) overføres fra HSL-fak til ITA	0
Jusshjelpe: IT-utstyr til timelønnede ved Jusshjelpe. 65 tusen kroner overføres fra Jurfak til ITA	0
Fagstilling BFE: Fagstilling BFE-fak flyttes fra spesiell til generell basis. Beløpet er på 920 tusen kroner.	0
Studieplassendringer Helsefak: 75 % av halvårsvirkning for 30 nye studieplasser i medisin.	3 074

Tabell 6: Nye endringer i generell basis. Tall i 1000 kroner.

De opprinnelige endringene i nye fag og tiltak fra foreløpig budsjettfordeling er oppdatert med en prisvekst på 3 %. Unntaket er momentene fra revidert nasjonalbudsjett 2022, som er

fjernet¹. I tillegg er det gjort justeringer av enhetenes husleiekompensasjon. Dette som følge av at arealgjennomgangen for nytt null punkt ble sluttført til den endelige budsjettfordelingen (Se vedlegg 1 for oversikt over internhusleien for 2023).

- *Omdisponering av tidligere års avsetninger fra universitetets fellesområde til UB og Helsefak*
Rektor er fremlagt en prognose for årsregnskapet 2022, som inkluderer estimerte avsetninger per fakultet og enhet. Prognosen viser at det vil være tilgjengelige avsetninger på universitetets fellesområde, og rektor orienterer med dette styret om en omdisponering av deler av disse avsetningene til to tiltak som har vært diskutert i forbindelse med endelig budsjettfordeling. Det er 3 mill. kroner i omstillingsmidler til UB for samlokalisering av universitetsbiblioteket, samt 7 mill. kroner til medisinerstudiet ved Helsefak.

Det ble vurdert å innarbeide tiltakene som spesielle tildelinger i den endelige budsjettfordelingen. Dette ville imidlertid en medføre større saldering mot rammene til enhetene. Rektor mener det heller er hensiktsmessig å ta utgangspunkt i prognosen for årsregnskapet og gjøre omdisponeringer fra universitets fellesområde. Overføringene på totalt 10 mill. kroner, sett i sammenheng med det samlede avsetningsnivået, er en størrelse som ikke vil medføre risiko for gjennomføringen av fellesområdets aktiviteter og forpliktelser.

Samlokalisering av universitetsbiblioteket: Siden 2020 har universitetsledelsen, i samarbeid med UB, arbeidet for en samlokalisering av de tre bibliotekene på Campus Breivika i UB-bygget. Dette bygget har behov for en betydelig renovering og det er i den forbindelse samlokaliseringen er utredet som et mulighetsprosjekt. Digitalisering av litteratur og fornyelse av tjenesteporteføljen har pågått over år og en slik samlokalisering vil være et neste steg på veien mot et moderne og effektivt universitetsbibliotek. Flytting av store boksamlinger til magasin, samt arbeid med tjenesteporteføljen, krever omstilling før man samles i ett bygg. Kostnader ved dagens fysiske bibliotekstruktur i Breivika blir en stor utfordring for UB i denne situasjonen og rektor foreslår derfor at enhetens budsjett styrkes med 3 mill. for 2023 gjennom en omdisponering.

Medisinerstudiet: UiT mottok 30 nye studieplasser i medisin for 2023. Studiet fikk også tildelt 20 plasser i revidert nasjonalbudsjett 2020 og 15 plasser i statsbudsjettet 2022. Starttildelingen på 4,1 mill. kroner fra KD vil ikke være tilstrekkelig for å tilpasse studiet med 30 nye plasser fra høsten 2023. Rektor vil omdisponere 7 mill. kroner til undervisningsressurser i medisinerstudiet, slik at studiet skal ha kapasitet til å øke opptaket i tråd med KD sine forventninger.

Andre sentrale elementer

- *Oppdaterte planleggingsrammer 2024-2027*
I foreløpig budsjettfordeling ble det lagt frem planleggingsrammer for 2024-2027 som viste en oversikt over estimerte bevilgningsrammer og eksterne inntekter. I etterkant av statsbudsjettet for 2023 legges det frem oppdaterte planleggingsrammer som hensyntar følgende momenter:
 - Innarbeidet utfasing av tre kull fra Utdanningsløftet 2020.

¹ Redusert bevilgning for endrede reisevaner i revidert statsbudsjett 2022 inngår som en del av reisereduksjonen på 21,7 mill. i statsbudsjettet for 2023. Økt bevilgning som følge av en korrigering av premiemodell pensjon i revidert nasjonalbudsjett 2022 ble utlignet mot en ny korreksjon i statsbudsjettet 2023. Summen av de to endringene er -214 tusen, som håndteres overordnet.

- Endret reduksjon i fremtidig bevilging fra 0,5 % til 1 % (av bevilgningsrammen fra KD t-1).
- Endret fremtidig prisvekst basert på oppdaterte konjunkturtendenser fra SSB.

Tabell 7 viser oppdaterte planleggingsrammer for bevilgning fra KD over kap. 260, post 50 (se vedlegg 1 for mer informasjon om planleggingsrammene).

BUDSJETTRAMMER UIT	Fordeling	Planleggingsrammer			
	2023	2024	2025	2026	2027
Helsefak	823 906	862 731	876 248	896 431	924 764
NT-fak	299 344	280 473	270 838	274 939	271 051
HSL-fak	480 374	480 385	480 478	480 444	481 244
BFE-fak	307 429	277 242	275 881	279 598	283 169
UMAK	140 093	140 707	140 547	139 876	140 259
Jur.fak	86 448	88 849	90 270	91 672	92 222
IVT-fak	158 723	157 760	155 563	153 468	153 568
Sum fakultet	2 296 317	2 288 146	2 289 824	2 316 428	2 346 278
Adm	445 898	435 485	439 590	443 438	449 196
UB	150 333	153 307	156 285	159 334	162 389
BEA	18 805	18 500	18 500	18 500	18 500
Tilskudd NFH	76 349	78 258	80 371	82 568	84 751
Fellesutg.	299 964	293 329	300 916	308 802	316 793
Avsetninger	94 359	81 053	77 504	79 581	80 206
Reserve	3 697	10 935	10 956	11 256	11 559
Sum avdelinger UiT	1 089 405	1 070 868	1 084 123	1 103 478	1 123 395
Sum tildeling enheter	3 385 722	3 359 014	3 373 947	3 419 906	3 469 673
Strategisk fond	172 007	182 369	184 264	187 386	190 587
Rekrutteringsstillinger	248 804	255 758	262 664	269 843	276 979
Sum budsjettfordeling UiT	3 806 533	3 797 141	3 820 875	3 877 135	3 937 239

Tabell 7: Oppdaterte planleggingsrammer for bevilgning 2024-2027. Tall i 1000 kroner.

○ *Fond for bygg og infrastruktur*

Det fordeles årlig 40 mill. kroner til Fond for bygg og infrastruktur, som går til investering i vedlikehold og utskiftning av bygningsmassen. I sak S 40-20² ble det vedtatt å omdisponere 80 mill. fra sentral reserve til finansiering av Naturfagbygget, med plan om tilbakeføring i takt med fremtidig tildelinger til fondet frem til 2024. Forpliktelsen er imidlertid i innfridd i løpet av 2022 som følge av interne omdisponeringer. Det betyr at det er frigjort budsjettmidler til finansiering av AKM3, slik det ble foreslått i sak om foreløpig budsjettfordeling 2023.

Rektors vurdering

UiT er i en situasjon med usikkerhet knyttet til det samlede avsetningsnivået på kort sikt (1-2 år), og i tillegg indikerer økonomiske fremtidsutsikter at det vil være strammere bevilgningsrammer i årene fremover. Ved endelig budsjettfordeling har rektor vært opptatt av å legge frem rammer som er forenlig med denne situasjonen. For UiT samlet er fordeling redusert med 39,9 mill. kroner sammenlignet med foreløpig fordeling, og det medfører at det pågående høye aktivitetsnivået må tilpasses nye rammer gjennom omstillingstiltak.

² Intern hovedfordeling 2021

Dag Rune Olsen
rektor

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Odd Arne Paulsen
Saksbehandler: Sindre Hammer Tjønnøyy
1 Vedlegg 1 - Endelig budsjettfordeling 2023